

Tussenbalans na 125 gezamenlijke publicaties

Koen Caminada

Referentie: K. Caminada, (2026), Tussenbalans na 125 gezamenlijke publicaties, in: K. Caminada, J.H.M. Donders, C.A. de Kam en O.P. van Vliet (red.), Bestaanszekerheid voor allen – Sleutelen aan de sociale zekerheid in theorie en praktijk (Liber Amicorum Kees Goudswaard), Universiteit Leiden: 47-65

Kees Goudswaard heeft een indrukwekkende en buitengewoon productieve wetenschappelijke loopbaan achter de rug. Sinds 1982 verzorgde hij niet minder dan 345 wetenschappelijke voordrachten en lezingen – een gemiddelde van bijna acht per jaar. Ook de omvang van zijn publicatieproductie is opmerkelijk: 282 wetenschappelijke artikelen sinds 1981, gemiddeld ruim zes per jaar.

Het gaat het bestek van deze bundel te buiten om al deze bijdragen afzonderlijk te bespreken. Daarom richt ik mij op een selectie van 125 publicaties. Het criterium bij deze selectie ligt een beetje voor de hand – het betreft de wetenschappelijke bijdragen waarin Kees Goudswaard en ik als coauteurs optraden, vaak samen met anderen.

Rector magnificus prof. mr. Carel Stolker, opening academisch jaar 2016-2017

‘Zo kijk ik met bewondering naar het onderzoek van onze Leidse economen als het gaat om de opbouw van een duurzaam pensioen- en sociale-zekerheidsstelsel. Een hoogst gepolitiseerd onderwerp waar de kennis en rust van wetenschappers van grote waarde is. Economen, denkt u, hebben ze die ook in Leiden? Jazeker, en hele goeie ook: zij doceren zowel in Leiden als in Den Haag’.

Sinds mijn komst naar Leiden in 1992 zette Kees Goudswaard 234 wetenschappelijke publicaties op zijn naam, en ik 217. In meer dan de helft van de gevallen trokken we samen op in het raamwerk van uiteenlopende onderzoeksprojecten. Over de periode 1993-2025 komt dat neer op gemiddeld 3,8 gezamenlijke publicaties per jaar.

Er waren uitgesproken hoogtepunten, zoals het recordjaar 2017 met maar liefst tien gezamenlijke artikelen. Maar er waren ook rustiger jaren: in 2022 en 2023

verscheen er telkens slechts één gezamenlijke publicatie. Dat lagere tempo hing ongetwijfeld samen met mijn bestuurlijke rol binnen de Faculteit Governance and Global Affairs in Den Haag, en met de gevolgen van de coronacrisis. Gelukkig vonden we daarna snel de vertrouwde cadans terug. Inmiddels staat de teller op 125 gezamenlijke publicaties. De vrucht van een langjarige, productieve, inhoudelijk sterke en zeer prettige collegiale samenwerking.

Een bijzondere mijlpaal bereikten we in 2019, toen we samen met onze collega's van de afdeling Economie een gezellige borrel hielden ter gelegenheid van onze rooste gezamenlijke publicatie. In datzelfde jaar werd ons working paper *Relative income poverty rates and poverty alleviation via tax/benefit systems in 49 LIS-countries, 1967–2016* bekroond met de Best Paper Prize van de Luxembourg Income Study. De prijs werd trots in ontvangst genomen door Chen Wang.

Deze episode illustreert ook een kenmerk van Kees' manier van werken: onderzoek doen is voor hem bij uitstek een samenwerkingsproces. Hij schreef zelden alleen, uit de overtuiging dat gezamenlijke reflectie en discussie leiden tot beter onderzoek. In totaal werkten 31 coauteurs mee aan sinds 1993 verricht onderzoek, gemiddeld 3,2 auteurs per publicatie waaraan Kees Goudswaard bijdroeg, met aanzienlijke variatie. Zo schreven we 54 wetenschappelijke publicaties (43 procent) samen, tot en met maar liefst zeventien artikelen die vijf of meer coauteurs telden. Tot onze meest frequente medeauteurs horen Jim Been (29 gezamenlijke publicaties), Marike Knoef (20), Olaf van Vliet (15), Henk Vording (13), Chen Wang (12), Jinxian Wang (8), Cindy Biesenbeek (5), en Ferry Koster, Rob Alessie, Adriaan Kalwij en Vincent Bakker (ieder 3).

Tabel 1 biedt een samenvattend overzicht van de gezamenlijke productie die in deze bijdrage wordt besproken. Figuur 1 toont de ontwikkeling van ons gezamenlijke onderzoek sinds 1993.

Tabel 1 **Publicaties Goudswaard en Caminada, 1993-2025**

	# Publicaties	Aandeel	Per jaar
Totaal	125	100%	3,8
Academisch, peer reviewed	31	25%	0,9
Wetenschappelijk, overig	88	70%	2,7
Professional	6	5%	0,2
Internationaal	58	46%	1,8
Nederlands	67	54%	2,0
Papers met coauteurs	125	100%	
2 auteurs	54	43%	
3 auteurs	29	23%	
4 auteurs	25	20%	
5 auteurs	13	10%	
> 5 auteurs	4	3%	

Coauteurs	# Coauteurs		Auteurs per publicatie
	31		3,2

Onderzoekssubsidies (team)	# Projecten	Budget	Gemiddeld per project
Projecten	11	€ 5.147.267	€ 467.933

Tabel 2 **Onderzoekssubsidies en financiering onderzoek promovendi (in teamverband)**

1997-2003	€ 136.134	Reaal Verzekeringen NV, <i>Leiden Social Security Incidence Project</i>
1999-2003	€ 45.378	Verbond van Verzekeraars, Centrum voor Verzekeringsstatistiek, <i>Leiden Social Security Incidence Project</i> , specifieke modules
2004-2004	€ 35.700	Stichting Instituut GAK, project <i>Naar een transparanter loonstrookje</i>
2004-2005	€ 31.400	Ministerie van Economische Zaken, Directie Algemene Economische Politiek, project <i>Naar een vlakke belasting op arbeidsinkomen</i>
2006-2013	€ 2.663.901	Stichting Instituut GAK, project <i>Hervorming Sociale Zekerheid</i>
2011-2012	€ 140.019	European Commission – competition FP7, comparative research on changes active labor market policies
2011-2014	€ 49.289	Netspar, project <i>Pensions Reforms and Financial Well-Being of Dutch Elderly</i>
2014-2017	€ 250.000	Netspar Medium Vision Grant, project <i>Pension savings and consumption needs of current and future retirees</i>
2016-2020	€ 500.000	Netspar Theme Grant, project <i>Uncertainty over the life cycle: implications for pensions and savings</i>
2017-2023	€ 935.446	Instituut GAK, project <i>Zelfredzaamheid en sociale bescherming over de levenscyclus</i>
Totaal	€ 5.147.267	

De vier meest geciteerde publicaties (gevonden via Google Scholar):

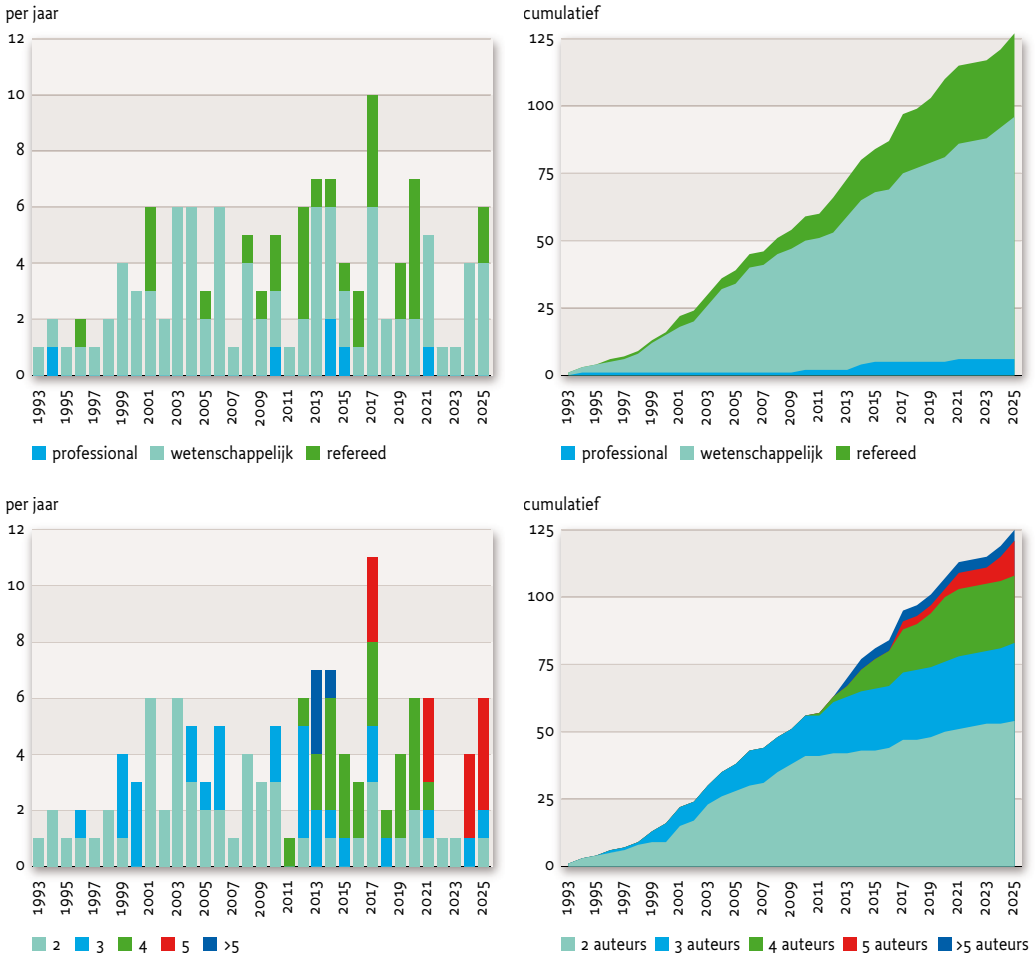
- (2016), Measuring retirement savings adequacy: developing a multi-pillar approach in the Netherlands, *Journal of Pension Economics and Finance*, 15(1), 55-89, Marike Knoef, Jim Been, Rob Alessie, Koen Caminada, Kees Goudswaard en Adriaan Kalwij
- (2010), Patterns of welfare state indicators in the EU: is there convergence?, *Journal of Common Market Studies*, 48(3), 529-556, Koen Caminada, Kees Goudswaard en Olaf van Vliet
- (2001), International trends in income inequality and social policy, *International Tax and Public Finance*, 8(4), 395-415, Koen Caminada en Kees Goudswaard
- (2012), The redistributive effect of social transfer programs and taxes: a decomposition across countries, *International Social Security Review*, 65(3), 27-48, Chen Wang, Koen Caminada en Kees Goudswaard.

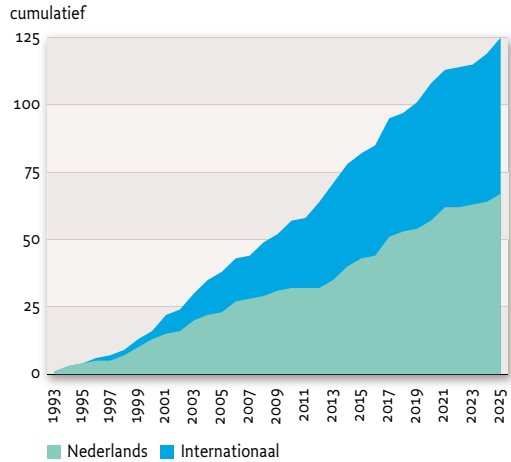
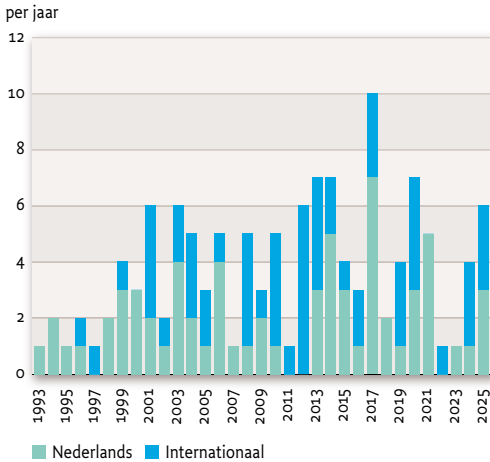
In de loop der jaren schreef Kees mee aan artikelen die zijn verschenen in uiteenlopende nationale (67) en internationale wetenschappelijke tijdschriften (58). In totaal besloegen deze artikelen 3.256 bladzijden. Bovendien verschenen twee boe-

ken, 31 hoofdstukken in boeken, 57 wetenschappelijke artikelen en 35 working papers. Wie de trendlijn van deze publicaties bekijkt (figuur 1), vraagt zich wellicht af wat er in 2017 gebeurde. Het korte antwoord: heel veel. We kwamen slaap tekort, doordat we intensief bezig waren met diverse onderzoeken. Dat jaar viel alles ook bijzonder gunstig samen; het jaar ervoor en dat erna lag het aantal publicaties onder ons langjarige gemiddelde van 3,8 per jaar.

Gedurende deze periode werden bovendien elf langlopende, door derden gefinancierde onderzoeksprojecten uitgevoerd, met een totaalbudget van ruim € 5 miljoen (tabel 2). Deze projecten stelden ons in staat veel onderzoekers aan ons team te binden en telkens weer innovatief en waardevol onderzoek te verrichten. Maar waar draaide dat onderzoek eigenlijk om?

Figuur 1 Profiel publicaties Goudswaard en Caminada, 1993-2025

De rode draad van 33 jaar gezamenlijk onderzoek

Ons gezamenlijke werk bestrijkt ruim drie decennia met onderzoek naar de inrichting, werking en hervorming van moderne verzorgingsstaten. De publicaties richten zich op de samenhang tussen belastingstelsels, sociale zekerheid en pensioenen, met bijzondere aandacht voor de verdelingseffecten van beleid. Door de jaren heen kenmerkt het onderzoek zich door een consistente empirische en analytische benadering, waarbij economische houdbaarheid en sociale rechtvaardigheid steeds centraal staan.

Bij veranderingen in beleid, demografie, instituties en internationale context blijft één centrale vraag leidend: hoe kunnen stelsels van inkomensheffingen en sociale zekerheid zó vorm krijgen dat zij zowel economische houdbaarheid waarborgen als bijdragen aan een rechtvaardige inkomensverdeling en effectieve armoedebestrijding?

Drie fasen van onderzoek

Het onderzoek kent drie duidelijke fasen, die elk aansluiten op de maatschappelijke en beleidsmatige uitdagingen van hun tijd.

In de beginperiode 1993-2000 staan fiscale hervormingen en de inkomensverdeling centraal. De focus ligt op belastinghervormingen, vlaktaks-varianten en de fiscale behandeling van de eigen woning (nog vóór de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001). Bij het onderzoek wordt gepioneerd met microsimulatie op basis van bestanden van het CBS Inkomenspanelonderzoek. Het was de begintijd van veel later onderzoek op dit terrein. Het gebruik van microdata heeft sindsdien een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt. In veel onderzoek stond de spanning tussen efficiëntie, eenvoud en rechtvaardigheid van het fiscale stelsel centraal. De gebruikte data maakten inzichtelijk hoe de afgedragen inkomensheffingen en toe-

gepaste aftrekposten verdeeld waren over verschillende sociaaleconomische groepen. Dat beeld kwam lang niet altijd overeen met wat beleidsmakers voor ogen hadden. Vooral de scheve verdeling van de belastingbesparing door de hypotheekrenteaftrek riep maatschappelijke discussie op.

In de periode 2000-2015 worden behalve nationale analyses ook internationale vergelijkingen gemaakt. Het ging daarbij in het bijzonder om de stelsels van sociale zekerheid. De aandacht verschoof daarbij ook naar de sociale zekerheid als herverdelingsmachine. De directe belastingen en sociale uitkeringen werden bestudeerd als een samenhangend systeem van inkomensbescherming. Op basis van microdata – die beschikbaar kwamen via de Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), de Europese Unie (EU) en de Luxemburg Income Study (LIS) werden inkomensongelijkheid, armoede en sociale uitgaven internationaal vergeleken. Speciale aandacht ging uit naar de effectiviteit van sociale uitgaven bij de armoedebestrijding en de rol van instituties, zoals de mix van publieke en private sociale uitgaven, die per land nogal verschilt.

Vanaf 2015 is er bijzondere aandacht voor inkomensongelijkheid, armoedebeleid, de verdeling van de belastingdruk en de toereikendheid van pensioenen. Dankzij verbeterde toegang tot data kon de toenemende heterogeniteit worden geanalyseerd van de verdeling van inkomens, belastingdruk en pensioenaanspraken tussen en binnen diverse bevolkingsgroepen. Onderwerpen als verschillen in pensioenopbouw tussen werknemers, zelfstandigen en flexwerkers, variatie in belastingdruk tussen huishoudtypen, en armoederisico's onder kinderen en ouderen kwamen centraal te staan. De onderzoeksvragen werden scherper en normatiever: hoe moet het stelsel van sociale zekerheid worden aangepast, gelet op nieuwe arbeidsvormen, de vergrijzing van de bevolking en veranderende inkomensstructuren, zonder daarbij de basis van solidariteit te verliezen?

Geïntegreerde benadering

Het bedoelde onderzoek laat zien dat de verzorgingsstaat niet slechts een financieel-technisch systeem is, maar een sociaal contract dat voortdurend opnieuw moet worden geformuleerd en gelegitimeerd. Behalve de omvang van de sociale uitgaven telt vooral de manier waarop de beschikbare middelen worden ingezet. Landen met vergelijkbare budgetten aan sociale uitgaven kunnen tot sterk uiteenlopende resultaten komen, afhankelijk van de institutionele architectuur van hun sociale-zekerheidsprogramma's. Ter illustratie kan het onderzoek naar pensioenen worden genoemd (rond 2016). Daarin werd aangetoond dat de financiële positie van ouderen slechts zeer ten dele kan worden verklaard door uitsluitend te kijken naar de uitkeringen krachtens de Algemene Ouderdomswet. Een multi-pijlerbenadering liet zien in welke mate daarnaast collectieve aanvullende pensioenen, individuele besparingen en vermogen en de eigen woning bijdragen aan een toereikende financiële oudedagsvoorziening. Zo ontstond inzicht waar pensioenopbouw tekortschiet en voor welke groepen dat het meest geldt. In 2024 en 2025 is deze

onderzoekslijn weer opgepakt aangezien verbeterde data ter beschikking kwamen, wat heeft geleid tot een aantal recente publicaties met coauteurs.

Het boek *Verdeelde zekerheid* (Caminada en Goudswaard, 2003) analyseerde de verdeling van lasten en baten binnen het Nederlandse stelsel van sociale zekerheid en pensioenen. Het onderzoek gaat in op de vraag hoe de verzorgingsstaat financieel en sociaal functioneert, en welke groepen in de samenleving relatief meer bijdragen dan wel profiteren. Het Nederlandse stelsel blijkt sterk herverdelend te werken, vooral via sociale uitkeringen en pensioenen. Lage-inkomensgroepen ontvangen relatief veel, terwijl hogere-inkomensgroepen meer bijdragen via directe belastingen en sociale premies. De analyse laat verder zien dat ook pensioenen – vaak gezien als uitgesteld loon – een herverdelende werking kunnen hebben, afhankelijk van de opbouwsystematiek en hun fiscale behandeling. Het boek bood beleidsmakers en onderzoekers een analytisch kader om verdelingsvraagstukken binnen de verzorgingsstaat te evalueren. Ook de deelanalyses inzake de herverdelingseffecten van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de Algemene nabestaandenwet mochten op veel belangstelling van de media en beleidsmakers rekenen.

Armoede en beleidsconsistentie

Een deel van het verrichte onderzoek richt zich op de onderkant van de inkomensverdeling. Sinds de Lissabon-agenda uit 2000 is armoedebestrijding een expliciete beleidsdoelstelling van de Europese Unie. Recente studies van Kees Goudswaard en coauteurs tonen aan dat armoede – en vooral kinderarmoede – hardnekkig is. In het grootste deel van de EU-lidstaten is het risico op inkomensarmoede sinds 2001 toegenomen. Dit wijst erop dat economische groei en gunstige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt niet automatisch leiden tot minder armoede.

Sociale uitkeringen en belastingheffing kunnen bijdragen aan armoedevermindering, maar de effectiviteit van deze instrumenten neemt af wanneer beleid versnipperd raakt of de herverdelende capaciteit van de overheid onder druk komt te staan. Duurzaam armoedebeleid vereist consistentie in beleid, gerichtheid en politieke keuzekracht. Landen die hun sociale uitgaven expliciet richten op lage-inkomensgroepen en kwetsbare huishoudens blijken succesvoller te zijn bij het terugdringen van (kinder-)armoede. Effectieve herverdeling vereist een geïntegreerde benadering van inkomensheffingen, sociale uitkeringen en aanvullende voorzieningen, zo laat het werk van de onderzoeksgroep rondom Kees Goudswaard zien. Daarbij is de verzorgingsstaat geen statisch systeem, maar een sociaal contract dat voortdurend moet worden aangepast aan maatschappelijke veranderingen, zoals vergrijzing en flexibilisering van de arbeidsmarkt, en de maatschappelijke voorkeuren rondom inkomensongelijkheid.

Inkomen en vermogen aan de top

De afgelopen decennia heeft Kees Goudswaard met diverse coauteurs een indrukwekkend onderzoeksprogramma opgebouwd op het gebied van inkomensverdeling, vermogensongelijkheid en de werking van de verzorgingsstaat. Het werk van deze groep biedt een genuanceerd en empirisch onderbouwd inzicht in hoe welvaart in Nederland en Europa wordt verdeeld – niet alleen tussen arm en rijk, maar ook tussen generaties, typen huishoudens en arbeidsvormen. Een interessant resultaat is dat het aandeel van de topinkomens in Nederland relatief stabiel is gebleven (dus niet in lijn met de analyse van Thomas Piketty). De kloof tussen lage en hoge marktinkomens is weliswaar toegenomen, maar door het gevoerde herverdelingsbeleid bleef de ongelijkheid in besteedbaar inkomen in ons land relatief stabiel. Bovendien kent Nederland, vergeleken met andere oecd-landen, een relatief vlakke inkomensverdeling aan de top.

In het artikel Vermogen in Nederland gelijkjer verdeeld sinds eind negentiende eeuw laten Kees Goudswaard en coauteurs zien dat de vermogensongelijkheid in de loop van de decennia is verminderd, vooral wanneer opgebouwde pensioenrechten worden meegewogen. Niettemin blijft de concentratie van vermogen aan de top hoog, en net als de hardnekkigheid van kinderarmoede vraagt dit blijvend om aandacht van beleidsmakers. Met dat al heeft het Nederlandse stelsel van belastingen en sociale zekerheid een dempende werking gehad op de inkomens- en vermogensongelijkheid, zeker in internationaal perspectief.

Wat deze onderzoeken bindt, is de overtuiging dat verdelingsvraagstukken economisch, maatschappelijk en politiek relevant zijn. Ze vragen om consistent beleid en een voortdurende herijking van het sociale denken waarop de verzorgingsstaat rust. De onderzoeksresultaten van Kees Goudswaard en coauteurs zijn van groot belang voor het maatschappelijke debat over ongelijkheid, solidariteit, mate van inkomensherverdeling en de toekomst (en houdbaarheid) van de verzorgingsstaat. Deze onderwerpen hebben altijd zijn diepe belangstelling gehad. Niet geheel toevallig verschijnt binnenkort van zijn hand een boekbijdrage over De toekomst van de sociale zekerheid als herverdelingsinstrument.

Academische benadering en beleidsrelevantie

Wat deze 125 publicaties verbindt, is een doorlopende empirisch-gedragen zoektocht naar rechtvaardige en houdbare verzorgingsstaten. Hoewel het arbitrair is om een indeling naar onderzoeksthema's te presenteren, is hiertoe toch een poging gewaagd. Tabel 3 presenteert het aantal bladzijden dat samenhangt met de onderscheiden lijnen van onderzoek. Bovenaan de lijst staat dan het onderzoek naar allerlei aspecten van de toereikendheid en verdeling van pensioenen. Ook de thema's inkomensverdeling, ongelijkheid en inkomensherverdeling zijn prominent aanwezig. In de loop van de tijd krijgt armoedeonderzoek steeds meer aandacht, terwijl belastingen juist in de beginperiode vaker onderwerp van studie waren.

Andere onderwerpen pasten niet zozeer in doorlopende onderzoeklijnen, maar kwamen op ons pad, zoals de *public/private-mix* van sociale uitgaven, het belang van scholing, de convergentie van sociale zekerheid in de Europese Unie, en de levensloopregeling. Ook was er nog een leuk uitstapje met het boek *Naar een transparanter loonstrookje* (Goudswaard *et al.*, 2004). Het doel van deze publicatie was om de informatie op loonstroken toegankelijker en duidelijker te maken, zodat werknemers beter begrijpen hoe hun loon is opgebouwd en welke inhoudingen (bijdragen aan de financiering van de verzorgingsstaat) daarop plaatsvinden.

Tabel 3 **Dwarsdoorsnede publicaties van Goudswaard en Caminada, 1993-2025**

Thema	Artikelen	Boeken	Hoofdstukken in boek	Working papers	Aantal pagina's	Aantal publicaties
Pensioenen	87		119	520	726	22
Inkomensverdeling en ongelijkheid	70	252	100	260	682	18
Inkomensherverdeling	199		57	235	491	18
Armoede	141		87	247	475	17
Belastingen	192		127	119	438	31
Public/private-mix sociale uitgaven	77			46	123	5
Het belang van scholing	31		34	0	65	3
Convergentie sociale zekerheid EU	28		9	22	59	3
Levensloopregeling	3		12		15	2
Overig		93	33	56	182	6
Totaal aantal pagina's	828	345	578	1.505	3.256	
Totaal aantal publicaties	57	2	31	35		125

Dragende gedachte bij dit gezamenlijke werk is dat een effectieve verzorgingsstaat niet alleen afhangt van het uitgavenniveau, maar ook van een doordachte samenhang tussen de systemen van belastingen, sociale zekerheid en pensioenen, gebaseerd op empirische analyses en gericht op armoedebestrijding en gelijke kansen. Het onderzoek van Kees Goudswaard en coauteurs wordt in de literatuur erkend als een belangrijke bijdrage aan het empirisch en vergelijkend onderzoek naar de inkomensverdeling en de werking van de verzorgingsstaat. Het werk onderscheidt zich door de systematische analyse van inkomensongelijkheid in internationaal perspectief en door de expliciete aandacht voor de rol van belasting- en uitkeringsstelsels bij de herverdeling van de verdiende inkomens. In studies over inkomensongelijkheid binnen OECD- en LIS-landen wordt de kracht van de onderzoeksaanpak toegeschreven aan de gedetailleerde ontleding van de bijdrage van belasting- en sociale-uitkeringscomponenten, en aan het consistente gebruik van grootschalige microdatabestanden.

Daarnaast heeft het onderzoek een belangrijke bijdrage geleverd aan het debat over armoedebestrijding en sociale uitgaven. Het op dit terrein verrichte werk nuanceert de veronderstelling dat hogere sociale uitgaven automatisch leiden tot minder armoede, door aan te tonen dat de structuur en gerichtheid van belasting- en uitkeringsregelingen ten minste zo bepalend zijn. Onderzoek naar de relatie tussen publieke en private sociale uitgaven laat zien dat een groei van publieke sociale uitgaven niet vanzelfsprekend leidt tot sterkere herverdeling. De institutionele context speelt hierbij een cruciale rol.

Recente publicaties plaatsen deze bevindingen in de context van demografische ontwikkelingen, veranderende arbeidsmarktstructuren en pensioenstelsels, met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen zoals ouderen met onvolledige loopbanen. En voor de armoede onder kinderen. Daarmee toont het werk van Kees Goudswaard steeds beleidsrelevantie binnen actuele discussies over de toekomst van de sociale zekerheid.

Hoewel de diverse studies overtuigend de verbanden tussen beleid en verdelings-effecten documenteren, wordt in de literatuur onderkend dat het vaststellen van causaliteit uitdagend blijft vanwege samenlopende economische en institutionele ontwikkelingen. Toch kan het onderzoek van Kees Goudswaard in het algemeen beschouwd worden als methodologisch zorgvuldig, analytisch consistent en inhoudelijk invloedrijk binnen de velden van openbare financiën, armoedeonderzoek en het sociale beleid, en dan in het bijzonder rondom pensioenen. Het werk van Kees Goudswaard en coauteurs vormt daarmee een essentiële referentie in zowel academische literatuur als beleidsdiscussies over de inrichting en vormgeving van moderne verzorgingsstaten.

Tussenbalans

In ruim drie decennia werkten Kees Goudswaard en zijn coauteurs – met Koen Caminada als vaste kompaan – onverstoort aan het ontrafelen van de verzorgingsstaat. Het resultaat: 125 gezamenlijke publicaties, 3.256 pagina's, elf onderzoeksprojecten en een respectabele hoeveelheid koffie. De rode draad? Hoe belastingen, sociale uitkeringen en pensioenen zó vorm te geven dat solidariteit geen leus blijft, maar een reële uitkomst van het gevoerde of overwogen overheidsbeleid is. Met een consequente focus op inkomensverdeling, armoedebestrijding, toereikendheid en houdbaarheid van pensioenen toont het werk dat de verzorgingsstaat geen vanzelfsprekendheid is, maar een voortdurend te onderhouden sociaal contract. Niet meer geld maakt het verschil, maar slimmer beleid – en vooral: samenwerking.

Deze bijdrage markeert geen afronding, maar eerder een tussenbalans van een langdurige en collegiale samenwerking. Hij laat zien hoe gedeelde nieuwsgierigheid, wederzijds vertrouwen en gezamenlijke academische vorming kunnen leiden tot duurzaam en maatschappelijk relevant onderzoek. Daarmee is deze bijdrage tegelijkertijd een uitnodiging om te blijven nadenken over de toekomst van de verzorgingsstaat, nu demografische, economische en institutionele veranderingen opnieuw vragen om zorgvuldige analyse en het maken van weloverwogen keuzes.

DE LIJST VAN 125

- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (1993), *Dynamische budgettaire effecten van belastinghervorming*, Department of Economics Research Memorandum, 93.05, Universiteit Leiden
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (1994), Progressie na 'Oort', *Fisikaal*, 21(10), 313-319
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (1994), De effecten van belastinghervorming op de progressiefactor, *Maandschrift Economie*, 58(6), 462-473
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (1995), *De endogene ontwikkeling van de belastingdruk, een macro-analyse voor de periode 1960-1994*, Department of Economics Research Memorandum, 95.04, Universiteit Leiden
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (1996), Progression and revenue effects of income tax reform, *International Tax and Public Finance*, 3(1), 57-66
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en H. Vording (1996), De inkomensgevolgen van een vlaktaks, *ESB*, 81(26), 574-577
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (1997), *Distributional effects of a flat tax. An empirical analysis for the Netherlands*, Department of Economics Research Memorandum, 97.04, Universiteit Leiden
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (1998), Belastingen in de 21e eeuw, veel v's, weinig wol, *Weekblad fiscaal recht*, 127(6277), 133-143
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (1998), *Inkomensherverdeling door sociale zekerheid: de verdeling van uitkeringen en premieheffing in 1990 en 1995*, Department of Economics Research Memorandum, 98.02, Universiteit Leiden
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (1999), *Social policy and income distribution. An empirical analysis for the Netherlands*, Department of Economics Research Memorandum, 99.03, Universiteit Leiden

- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en H. Vording (1999), De eigen woning anders belast, *ESB*, 84(4228), 814-816
- Vording, H., K.P. Goudswaard, en K. Caminada (1999), De eigen woning naar box 3, *Weekblad fiscaal recht*, 128(6366), 1694-1703
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en H. Vording (1999), Naar bredere grondslagen en lagere tarieven in Nederland, in S. Cnossen, *Vermogensrendementsheffing: vondst of miskleun?*, OCFEB, Erasmus Universiteit Rotterdam, 103-127
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en H. Vording (2000), Op weg naar de volgende belastingherziening, *Openbare Uitgaven*, 32(1), 39-53
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en H. Vording (2000), Verkenning van een vlakke belasting op inkomen, *Weekblad fiscaal recht*, 129(6392), 937-947
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en H. Vording (2000), De eigen woning anders belast, in A.L. Bovenberg, E.E.C. van Damme, C.G. Koedijk, A. Nentjens en B.M.S. van Praag (red.), *Jaarboek 1999/2000 van de Koninklijke Vereniging voor de Staathuishoudkunde*, Rotterdam: ESB, 191-196
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2001), The final tax reform? Effects of a flat rate individual income tax, *European Taxation*, 41(2), 42-47
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2001), Trends in inkomensongelijkheid en sociaal beleid, *Tijdschrift voor Politieke Economie*, 22(4), 55-69
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2001), *International trends in income inequality and social policy*, Department of Economics Research Memorandum, 2001.03, Universiteit Leiden
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2001), Herverdeling van inkomen door sociale zekerheid, *Openbare Uitgaven*, 33(2), 54-63
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2001), International trends in income inequality and social policy, *International Tax and Public Finance*, 8(4), 395-415
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2001), Does a flat rate personal income tax reduce tax progressivity? A simulation for the Netherlands, *Public Finance and Management*, 1(4), 471-500
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2002), Income distribution and social security in an OECD perspective, in R. Sigg en C. Behrendt (red.), *Social security in the global village*, International Social Security Series, New Brunswick/London: Transaction Publishers, 163-188
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2002), *Inkomensgevolgen beleid arbeidsongeschiktheidsregelingen en nabestaandenpensioen*, Department of Economics Research Memorandum, 2002.04, Universiteit Leiden
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2003), Einkommensverteilung und soziale Sicherheit in der OECD, in R. Sigg en C. Behrendt (red.), *Soziale Sicherheit im globalen Dorf*, Bern: Peter Lang, 251-284
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2003), wao'ers op achterstand, *ESB*, 88(4400), 182-184
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2003), Hoe ingrijpend was de invoering van de Anw?, *Sociaal Maandblad Arbeid*, 58(5), 219-223
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2003), *Verdeelde zekerheid. De verdeling van lasten en baten van sociale zekerheid en pensioenen*, Meijersreeks, 64, Den Haag: Sdu, 1-251
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2003), Pensioenen en de schatkist, *Tijdschrift voor Openbare Financien*, 35(5), 207-219
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2003), Convergence of social protection reviewed, in A.R. Ros en H.R.J. Vollebergh (red.), *Ontwikkeling en overheid. Opstellen aangeboden aan prof. dr. P.A. Cornelisse*, Den Haag: Sdu, 97-105
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2004), Répartition du revenu et sécurité sociale dans les pays de l'OCDE, in R. Sigg en C. Behrendt (red.), *La sécurité sociale dans le village global*, Bern: Peter Lang, 237-270

- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2004), *Are public and private social expenditures complementary?*, Department of Economics Research Memorandum, 2004.01, Universiteit Leiden
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2004), The fiscal subsidy on pension savings in the Netherlands, *Tax Notes International*, 33(13), 1231-1240
- Goudswaard, K.P., K. Caminada, en H. Vording (2004), *Naar een transparanter loonstrookje*, Meijersreeks, 79, Den Haag: Boom Juridische uitgevers
- Goudswaard, K.P., K. Caminada, en H. Vording (2004), Hoe moet de verzorgingsstaat worden gefinancierd?, *Tijdschrift voor Openbare Financiën*, 36(6), 263-274
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2005), Are public and private social expenditures complementary?, *International Advances in Economic Research*, 11(2), 175-189
- Vording, H., K.P. Goudswaard, en K. Caminada (2005), Moet de burger zijn belastingen kennen?, *Weekblad fiscaal recht*, 134(6631), 971-977
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2005), *Budgetary costs of tax facilities for pension savings, an empirical analysis*, Department of Economics Research Memorandum, 2005.03, Universiteit Leiden
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en H. Vording (2006), Vergezichten op een vlakke belasting, in C.A. de Kam en A.P. Ros (red.), *De vlaktaks. Naar een inkomstenbelasting met een uniform tarief?*, Dreesforum, 2, Den Haag: Wim Drees Stichting voor Openbare Financiën, 61-78
- Goudswaard, K.P., K. Caminada, en H. Vording (2006), Financing the welfare state, *Tax Notes International*, 42(8), 731-737
- Vording, H., K.P. Goudswaard, en K. Caminada (2006), De Wet 1B 2001, betere instrumenten voor fiscale inkomenspolitiek?, in A.C. Rijkers en H. Vording (red.), *Vijf jaar Wet 1B 2001*, Meijersreeks, 114, Deventer: Kluwer, 131-146
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2006), Het profijt van levensloop, *ESB*, 91(4498), 598-600
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2006), Wat levert levensloop op?, in D.A. Albrechtse en P. Kavelaars (red.), *Maatschappelijk heffen, deel 1. De wetenschap*, Deventer: Kluwer, 133-144
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2007), Herverdeling door het stelsel van sociale zekerheid in de jaren negentig, in A. Jacobs en F. Pennings (red.), *Een inspirerende fase in het sociaal recht*, Zutphen: Uitgeverij Paris, 213-226
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2008), Revenue effects of tax facilities for pension savings, *Atlantic Economic Journal*, 36(2), 233-246
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2008), *The redistributive impact of public and private social expenditure*, Department of Economics Research Memorandum, 2008.04, Universiteit Leiden
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en O.P. van Vliet (2008), *Patterns of welfare state indicators in the EU, Is there convergence?*, Department of Economics Research Memorandum, 2008.05, Universiteit Leiden
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2008), *Effectiveness of poverty reduction in the EU. A descriptive analysis*, Department of Economics Research Memorandum, 2008.06, Universiteit Leiden
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2008), Scholing en sociaaleconomisch beleid, in G.J.J. Heerma van Voss (red.), *Scholing in het sociaal recht*, Deventer: Kluwer, 7-41
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2009), Het belang van scholing, *Tijdschrift voor Openbare Financiën*, 41(1), 45-71
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2009), Effectiveness of poverty reduction in the EU-15. A descriptive analysis, *Poverty & Public Policy*, 1(2), 1-51
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2009), *Social expenditure and poverty reduction in the EU-15 and other OECD countries*, Department of Economics Research Memorandum, 2009.02, Universiteit Leiden
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2010), The redistributive effect of public and private social programs, a cross-country empirical analysis, *International Social Security Review*, 63(1), 1-19

- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en F. Koster (2010), *Social income transfers and poverty alleviation in OECD countries*, Department of Economics Research Memorandum, 2010.01, Universiteit Leiden
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en O.P. van Vliet (2010), Patterns of welfare state indicators in the EU: is there convergence?, *Journal of Common Market Studies*, 48(3), 529-556
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2010), Een economische kijk op leven lang leren, *Bestuurskundige Berichten*, 25(2), 12-15
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2010), How well is social expenditure targeted to the poor?, in P. Saunders en R. Sainsbury (red.), *Social security, poverty and social exclusion in rich and poorer countries*, International Studies on Social Security, deel 16, Antwerpen: Intersentia, 97-112
- Vliet, O.P. van, J. Been, K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2011), *Pension reform and income inequality among the elderly in 15 European countries*, Department of Economics Research Memorandum, 2011.03, Universiteit Leiden
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en F. Koster (2012), Social income transfers and poverty: a cross-country analysis for OECD countries, *International Journal of Social Welfare*, 21(2), 115-126
- Vliet, O.P. van, J. Been, K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2012), Pension reform and income inequality among older people in 15 European countries, *International Journal of Social Welfare*, 21(51), 8-29
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2012), The relationship between alternative measures of social spending and poverty rates, *The International Review of Business and Social Sciences*, 1(5), 8-25
- Wang, C., K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2012), The redistributive effect of social transfer programs and taxes. A decomposition across countries, *International Social Security Review*, 65(3), 27-48
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en C. Wang (2012), *Disentangling income inequality and the redistributive effect of taxes and transfers in 20 LIS countries mid 1980s – mid 2000s*, LIS Working Paper, 581, Luxemburg
- Vliet, O.P. van, K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2012), *The political economy of labour market policies in Western and Eastern European countries*, NEUJOBS Working Paper, D6.3
- Knoef, M.G., J. Been, R.J.M. Alessie, K. Caminada, K.P. Goudswaard, en A. Kalwij (2013), De toereikendheid van pensioeninkomens in Nederland. Een meerpijlerbenadering, in W. Asbeek Brusse en C.J. van Montfort (red.), *Wonen, zorg en pensioenen. Hervormen en verbinden*, Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 83-116
- Goudswaard, K.P., O.P. van Vliet, J. Been, en K. Caminada (2012/2013), *Pensions and income inequality in old age*, CESifo DICE Report, 4/2012, 21-26
- Vliet, O.P. van, M. Beblavy, K. Caminada, S. Domonkos, J. Drahokoupil, K.P. Goudswaard, F. Koster, L. Kureková, J. McQuinn, M. Munderlein, G. Murphy, M. Myant, en J. Siedschlag (2013), *Labour relations and modes of employment*, NEUJOBS Policy Brief, D6.6
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en C. Wang (2013), Inkomensherverdeling door sociale lasten en belastingen, een internationale vergelijking, *Tijdschrift voor Openbare Financien*, 45(3), 111-134
- Wang, C., K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2014), Income redistribution in 20 countries over time, *International Journal of Social Welfare*, 23(3), 262-275 (online gepubliceerd op 23 september 2013)
- Knoef, M.G., J. Been, R. Alessie, K. Caminada, K.P. Goudswaard, en A. Kalwij (2013), *Measuring retirement savings adequacy. Developing a multi-pillar approach in the Netherlands*, Netspar Design Paper, 25

- Knoef, M.G., K.P. Goudswaard, K. Caminada, en J. Been (2013), Pensioeninkomens in de toekomst, *ESB*, 98(4674 & 4675), 734-737
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2014), Private social expenditure and the redistributive impact of the welfare state, in M. Budowski en M. Nollert (red.), *Private Macht im Wohlfahrtsstaat, Akteure und Institutionen*, Zürich: Seismo Verlag, 188-204
- Been, J., M.G. Knoef, K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2014), Drie scenario's voor de pensioenopbouw in Nederland, *Pensioen Magazine*, 19(4), 16-20
- Caminada, K., J. Been, K.P. Goudswaard, en M. de Graaf-Zijl (2014), *De ontwikkeling van inkomensongelijkheid en inkomensherverdeling in Nederland 1990-2012*, Department of Economics Research Memorandum, 2014.02, Universiteit Leiden
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, J. Been, en M. de Graaf-Zijl (2014), Een kwart eeuw inkomensongelijkheid in Nederland, *ESB*, 99(4684), 276-279
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en M.G. Knoef (2014), Vermogen in Nederland gelijk verdeeld sinds eind negentiende eeuw, *Me Judice*, 27 juni 2014
- Knoef, M.G., J. Been, R. Alessie, K. Caminada, K.P. Goudswaard, en A. Kalwij (2014), Measuring retirement savings adequacy: developing a multi-pillar approach in the Netherlands, *Journal of Pension Economics & Finance*, 15(1), 55-89
- Knoef, M.G., K.P. Goudswaard, J. Been, en K. Caminada (2014), Pensioenopbouw in internationaal perspectief, in A.L. Bovenberg, C. van Ewijk en Th. Nijman (red.), *Toekomst voor aanvullende pensioenen. Preadviezen voor de Koninklijke Vereniging voor Staathuishoudkunde 2014*, Amsterdam: Johan Enschedé, 97-130
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en M.G. Knoef (2015), Belasting aan de top, geen spoor van groeiende ongelijkheid, *Me Judice*, 14 maart 2015
- Knoef, M.G., K.P. Goudswaard, J. Been, en K. Caminada (2015), *Veel variatie in de pensioenopbouw van Nederlandse huishoudens*, Netspar Brief, 2
- Wang, J., K. Caminada, K.P. Goudswaard, en C. Wang (2015), *Decomposing income polarization and tax-benefit changes across 31 European countries and Europe wide, 2004-2012*, Department of Economics Research Memorandum, 2015.03, Leiden Universiteit
- Knoef, M.G., K.P. Goudswaard, J. Been, en K. Caminada (2015), *Nederlandse pensioenopbouw in internationaal perspectief*, Netspar Design Paper, 39
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2016), Social security contributions, Economic and public finance considerations, *International Social Security Review*, 68(4), 25-45
- Caminada, K., J. Been, K.P. Goudswaard, en M.G. Knoef (2016), Pensioenen en inkomensongelijkheid onder ouderen in Europa, Netspar Design Paper, 58
- Been, J., K. Caminada, K.P. Goudswaard, en O.P. van Vliet (2016), *Public/private pension mix, income inequality, and poverty among the elderly in Europe: an empirical analysis using new and revised OECD data*, Netspar Academic Series
- Been, J., K. Caminada, K.P. Goudswaard, en O.P. van Vliet (2017), Public/private pension mix, income inequality, and poverty among the elderly in Europe: an empirical analysis using new and revised OECD data, *Social Policy and Administration*, 51(7), 1079-1100
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2017), Pensioenen voor zelfstandigen, in M. Kremer, R. Went en A. Knotterus (red.), *Voor de zekerheid. De toekomst van flexibel werk en de moderne organisatie van arbeid*, Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 231-255
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en J. Been (2017), De ontwikkeling van inkomensongelijkheid en inkomensherverdeling in Nederland 1990-2014, achtergrondinformatie (mimeo), *Department of Economics Research Memorandum*, Universiteit Leiden
- Knoef, M.G., J. Been, K. Caminada, K.P. Goudswaard, en J. Rhuggenaath (2017), *De toereikendheid van pensioenopbouw na de crisis en pensioenhervormingen*, Netspar Design Paper, 68

- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en J. Been (2017), Neemt de inkomensongelijkheid in Nederland toe?, in K.P. Chkalova, J. van Genabeek, J. Sanders en W. Smits (red.), *Dynamiek op de Nederlandse arbeidsmarkt. De focus op ongelijkheid*, Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek, 85-100
- Zwinkels, W., M.G. Knoef, K. Caminada, K.P. Goudswaard, en J. Been (2017), Zelfstandigen zonder pensioen?, *ESB*, 102(4750), 254-256
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2017), De inkomensverdeling van ouderen internationaal vergeleken, *Gerōn. Tijdschrift over ouder worden & samenleving*, 19(3), 10-13
- Wang J., K. Caminada, K.P. Goudswaard, en C. Wang (2017), Income polarization in 31 European countries and Europe wide, 2004-2012, *Cambridge Journal of Economics*, 42(3), 797-816
- Caminada, K., J. Wang, K.P. Goudswaard, en C. Wang (2017), Income inequality and fiscal redistribution in 47 LIS-countries (1967-2014), *LIS Working Paper Series*, 724
- Zwinkels, W., M.G. Knoef, J. Been, K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2017), *Zicht op zzp-pensioen*, Netspar Design Paper, 91
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, O.P. van Vliet, en V. Bakker (2018), *Verschillen in niveau en ontwikkeling van de inkomensongelijkheid, -herverdeling en -armoede in Nederland en België*, Department of Economics Research Memorandum, 2018.02, Universiteit Leiden
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en M.G. Knoef (2018), Toenemende spreiding in de drukverdeling van inkomensheffingen, *Weekblad fiscaal recht*, 147(7256), 1245-1253
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, C. Wang, en J. Wang (2019), Income inequality and fiscal redistribution in 31 countries after the crisis, *Journal of Comparative Economic Studies*, 61(1), 119-148
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, C. Wang, en J. Wang (2019), Has the redistributive effect of social transfers and taxes changed over time across countries?, *International Social Security Review*, 72(1), 3-31
- Caminada, K., J. Wang, K.P. Goudswaard, en C. Wang (2019), *Relative income poverty rates and poverty alleviation via tax/benefit systems in 49 LIS-countries, 1967-2016*, LIS Working Paper Series, 761
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2019), Fiscaal beleid leidt tot grote verschillen in lastendruk, in S. Cnossen en B. Jacobs (red.), *Ontwerp voor een beter belastingstelsel*, Amsterdam: ESB, 215-224
- Vliet, O.P. van, K. Caminada, K.P. Goudswaard, en J. Wang (2020), Poverty reduction among older people through pensions, a comparative analysis, in B. Greve (red.), *Routledge International Handbook of Poverty*, London: Routledge, 363-375
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, O.P. van Vliet, en V. Bakker (2020), Redistribution des revenus et réduction de la pauvreté par les allocations sociales et les impôts en Belgique et aux Pays-Bas, *La Revue belge de sécurité sociale*, 2019(2), 285-315
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, O.P. van Vliet, en V. Bakker (2020), Inkomensherverdeling en armoedereductie door sociale uitkeringen en belastingen in België en Nederland, *Belgisch Tijdschrift voor Sociale Zekerheid*, 2019(2), 285-315
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2020), Arbeidsparticipatie ouderen in nationaal en internationaal perspectief, in G.J.J. Heerma van Voss en A.G. van Marwijk Kooy (red.), *De oudere werkende en het sociaal recht*, Monografieën Sociaal Recht, 76, Deventer: Wolters Kluwer, 7-16
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2020), Combating poverty in the European Union, in A. Ellian en R. Blommesteijn (red.), *Reflections on democracy in the European Union*, Den Haag: Eleven International Publishing, 3-26
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, C. Wang, en J. Wang (2020), Antipoverty effects of various social transfers and income taxes across countries, *Social Indicators Research*, 154 (november), 1055-1076

- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2020), De bestrijding van inkomensarmoede in de Europese Unie, *TREdigitaal*, 14(3), 24-43
- Goudswaard, K.P., en K. Caminada (2021), Carel Stolker en economie in Leiden, in M. Sombroek van Doorm, J. van der Leun, A. Ellian en W. van Boom (red.), *Cum suis. Vriendenboek Carel Stolker*, Den Haag: Boom Juridisch, 315-318
- Otten, F., K. Arts, K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2021), Lage inkomens en kans op armoede, in K. Caminada, E. Jongen, W. Bos, M. van den Brakel en F. Otten (red.), *Inkomen verdeeld, trends 1977-2019*, Heerlen/Leiden: Centraal Bureau voor de Statistiek en Universiteit Leiden, 83-107
- Caminada, K., J. Been, K. Gidding, H. Vethaak, en E. Jongen (2021), Belastingdrukverdeling, in K. Caminada, E. Jongen, W. Bos, M. van den Brakel en F. Otten (red.), *Inkomen verdeeld, trends 1977-2019*, Heerlen/Leiden: Centraal Bureau voor de Statistiek en Universiteit Leiden, 57-68
- Caminada, K., M. van den Brakel, K.P. Goudswaard, H. Vethaak, en J. Been (2021), Inkomensongelijkheid en het effect van herverdeling, in K. Caminada, E. Jongen, W. Bos, M. van den Brakel en F. Otten (red.), *Inkomen verdeeld, trends 1977-2019*, Heerlen/Leiden: Centraal Bureau voor de Statistiek en Universiteit Leiden, 41-56
- Caminada, K., J. Been, K.P. Goudswaard, J. Nieuweboer, en H. Vethaak (2021), De samenstelling en verdeling van inkomen, in K. Caminada, E. Jongen, W. Bos, M. van den Brakel en F. Otten (red.), *Inkomen verdeeld, trends 1977-2019*, Heerlen/Leiden: Centraal Bureau voor de Statistiek en Universiteit Leiden, 23-40
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2021/2022), Dutch tax policy creates heterogeneity in tax burdens, in S. Cnossen en B. Jacobs (red.), *Tax by design for the Netherlands*, Oxford: Oxford University Press, 311-325
- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (2023), Beoogde vermindering van kinderarmoede vergt steviger beleid, *ESB*, 108(4825), 424-426
- Biesenbeek, C., J. Been, K. Caminada, K.P. Goudswaard, en M.G. Knoef (2024), *De toereikendheid van pensioenen: naar een completer beeld van pensioeninkomen van de Nederlandse bevolking*, Amsterdam: De Nederlandsche Bank
- Biesenbeek, C., J. Been, K. Caminada, K.P. Goudswaard, en M.G. Knoef (2024), *Retirement savings adequacy in the Netherlands: towards a more comprehensive picture of retirement income of the Dutch population*, Amsterdam: De Nederlandsche Bank
- Vliet, O.P. van, K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2024), Economic policy in the Netherlands, in S. de Lange, T. Louwse, P. t Hart en C. van Ham (red.), *The Oxford Handbook of Dutch Politics*, Oxford: Oxford University Press, 628-646
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, Q. Liu, C. Wang, en J. Wang (2024), *Determinants of elderly poverty in 21 European countries, 1995-2022*, LIS Working Paper Series, 822
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, Q. Liu, C. Wang, en J. Wang (2025), Understanding and analyzing changes in poverty among the elderly across 16 European countries using decomposition approach, *Economic Modelling*, 151, artikel 107175
- Biesenbeek, C., J. Been, K. Caminada, K.P. Goudswaard, en M.G. Knoef (2025), De pensioenopbouw van de Nederlandse bevolking onder de loep, *Demos*, 41(8), 5-7
- Biesenbeek C., J. Been, M.G. Knoef, K. Caminada, en K.P. Goudswaard (2025), *Retirement savings adequacy across the population: evidence from population-wide administrative asset records in the Netherlands*, Netspar Industry Paper
- Caminada, K., K.P. Goudswaard, en O.P. van Vliet (te verschijnen), *De bestrijding van armoede in de Europese Unie. Liber amicorum Guus Heerma van Voss*

- Caminada, K., en K.P. Goudswaard (te verschijnen), De toekomst van de sociale zekerheid als herverdelingsinstrument, hoofdstuk ten behoeve van een boek van Instituut GAK onder redactie van B. Cantillon, *Uitgangspunten voor de sociale zekerheid, een update vanuit verschillende perspectieven*
- Biesenbeek, C., J. Been, M.G. Knoef, K. Caminada, en K.P. Goudswaard (ingediend), Retirement savings adequacy across the population, Evidence from population-wide administrative asset records in the Netherlands, *Journal of Pension Economics and Finance*